

Кечаларда ибодат билан қоим бўлишлик, комил мўъминлик белгисидир

05:00 / 14.01.2017 3735

Кечаларда бедор бўлиб, ибодат қилиб тунни ўтказишлик ислом динида жуда ҳам улуғ амаллардан ҳисобланади. Тарихдан бизга маълумки, барча ўтган улуғ инсонлар, пайғамбарлар бўлсин, саҳобалар, тобеъинлар бўлсин, авлиёлар бўлсин, барчалари кечаларда бедор бўлиб, ибодат билан машғул бўлишган. Бу амал инсон билан Аллоҳ таоло ўртасида қурбат ҳосил қилиб, уни жаннатга киришига сабаб бўлади. Аллоҳ таоло бандаларини бу ишга тарғиб қилишдан олдин, исломнинг аввалидаёқ Ўз пайғамбарини бунга буюрган.

Аллоҳ таоло айтади:

1. Эй ўраниб ётувчи!
2. Кечани озгинасидан бошқасини (ибодатда) тик туриб ўтказ!
3. Ярмини ёки ундан бир оз қисқароғини.
4. Ёки у(ярим)га яна қўш ва Қуръонни тартиб билан тиловат қил.
(Муззаммил, 1-4 оят)

Аллоҳ таоло юқоридаги оятда ўз Расулига кечаларда ибодат ва Қуръон тиловат қилиб қоим бўлишга буюряпти. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Роббисининг буйруғига итоат этдилар ва кечаларда ибодат билан қоим бўлдилар. У зот Роббисига чин ихлос билан, йиғлаган холатда, хушуъ ва хузуъ билан ибодатда давомли бўлдилар.

Аллоҳ таоло яна ўз пайғамбарига хитоб қилиб, шундай деди:

أَدُوْمَحَمَّامَاقَمَكُبَّرَكَتَغَبَّيْ نَأَىَسَعَكَلَّةَلْفَانَوْبَدَّجَهَتَفَلِيْلِلْمَو

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан шундай деганларини эшитдим:

“Албатта, кечада бир соат борки, мусулмон киши унга мувофиқ келиб, Аллоҳ таолодан дунё ва охират ишидан бирор нарсани сўрайдиган бўлса, Аллоҳ таоло уни унга беради ва шу ҳар бир кечададир”. Муслим ривояти

Ушбу ҳадисда айтилишича, кечқурунда ибодат қилиш, кундуз кундаги ибодатдан(фарз ибодатлардан ташқари) афзалдир, чунки ҳар бир кечада дуолар ижобат бўладиган бир вақт бордир. Ҳар бир кундуз кунда бундай эмас, фақатгина жумъа кунда шундай вақт бор. Шунинг учун инсон кечадаги шу улўф вақтни топишлик учун, кечанинг ҳаммасини ёки баъзисини ибодат билан ўтказиши лозим.

كَرَابَتِ أَنْبَرُ لَزْنِي « لَأَقْمَلَسَوْوَهَيَلَعُ جَلَلِ لَصَصَّة لَلْأُسْرَرَّ أَنْ أَرِيْرُهُ بِأَنْ عَن
نَمْ لُوُقَيَفُ رُخَالِ لِيْلَلْأُتْلُثِ قِيْبِي نِيْحَ أَيُنْدَلِ أَمَّسَلِ لِيْلِيْلُ كُ لِيْلَاغَتَو
هُ أَوْر. « هَلْ رَفْعَافِ يَنْرَفَعُ تَسَيِّ نَمْ هَيَطْعُ أْفِ يَنْلَأَسَيِّ نَمْ هَلْ بِيْحَ تَسْأَفِ يَنْوُعَدِي
أَطْوَمُّ لِيْفُ كُ لَام

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Албатта Расулуллоҳ солаллоҳу алайҳи васаллам: “Роббимиз таборака таоло ҳар кеча, туннинг охириги учдан бири қолган вақтда дунё осмонига тушади ва: “Ким менга дуо қилса уни ижобат қиламан, ким мендан сўраса унга бераман, ким менга истиғфор айтса, уни мағфират қиламан”, деб айтади”, дедилар. Имом Молик Мувааттода ривоят қилган

Бу ҳадисда юқорида зикр қилинган дуолар ижобат қилинадиган вақтнинг қачон эканлиги баён қилинмоқда. Яъни, бу вақт кечанинг охириги учдан бири экан. Шунинг учун Пайғамбаримиз алайҳиссалом кечанинг аввалида ухлаб, кечанинг охирида ибодат билан машғул бўлганлар. Бу ҳақида ҳадиси шарифда шундай дейилади:

وَرَمَعَ أَبَا أَيُّوبَ تَلْقَفَ أَقْيَدَ صَاحِبِ الْوَدَّيْنِ وَذِي زَيْنِ بْنِ دَوْسَانَ الْأَيْتَانَ قَاقِصًا سِيبًا نَعَمْ
مَلَسَ وَهِيَ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى صِدْقِ الْوَسْرَةِ الْعَالِصِ نَعَمْ نِيْنِ مُمُؤْمِلًا مُهَبَّكَتَ تَدَحِّمَ مِنْ تَدَحِّحِ
"يَسْأَلُ الْهَوْرَ: هَرَّخَ أَيُّ حَيْوَلِي لَلْأَسْوَأِ مَنْ يَنْكُتُ لَقَالَ"

Абу Исҳоқ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: У киши айтдилар:

“Мен Асвад ибн Язийдни олдига келдим. У менинг содиқ дўстим эди. “Эй Абу Амр! Расулуллоҳ солаллоҳу алайҳи васалламнинг намози ҳақида, мўъминларнинг онаси сенга айтган нарсани менга айтгин”, деб айтдим. У: Мўъминлар онаси шундай деганлар: “Расулуллоҳ солаллоҳу алайҳи васаллам кечанинг аввалида ухлаб, охирида уйғоқ бўлардилар(ибодат билан қоим бўлар эдилар)”, деб айтди”. Насий ривояти.

Кечаларда ибодат билан бедор бўлишлик, инсоннинг гуноҳларини кечирилишига сабаб бўлади. Бир ҳадисда Набий алайҳиссалом бу ҳақида хабар берганлар:

“مَنْ كُنِيَ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْوَسْرَةِ الْعَالِصِ نَعَمْ نِيْنِ مُمُؤْمِلًا مُهَبَّكَتَ تَدَحِّحِ مِنْ تَدَحِّحِ
مَلَسَ وَهِيَ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى صِدْقِ الْوَسْرَةِ الْعَالِصِ نَعَمْ نِيْنِ مُمُؤْمِلًا مُهَبَّكَتَ تَدَحِّحِ مِنْ تَدَحِّحِ
"يَسْأَلُ الْهَوْرَ: هَرَّخَ أَيُّ حَيْوَلِي لَلْأَسْوَأِ مَنْ يَنْكُتُ لَقَالَ"

Абу Умома ал-Баҳилийи розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ солаллоҳу алайҳи васаллам: “Кечада қоим бўлишни ўзингизга лозим тутинг, у сизлардан олдинги солиҳ кишиларнинг одатидир. Бу амал Роббингизга сизлар учун қурбат бўлади, гуноҳларни кетказувчи ва айб ва хатолардан қайтарувчидир”, дедилар. Термизий ривояти

Тунлари ибодатда қоим бўлган кишининг Аллоҳ таолога яқин бандалардан бўлиши ва Аллоҳ таоло уни яхши кўришлиги ҳақида ҳадиси қудсийда ҳам баён қилинган. Аллоҳ таоло шундай дейди: “Банда нафл ибодатлар билан менга яқинлашишда давомли бўлса, мен уни яхши кўраман”.

Демак, инсон тунларда намоз ўқиб, ибодатлар билан машғул бўлса, Роббисининг муҳаббатига сазовор бўлади ва гуноҳларидан мағфур бўлади. Қуръони Каримда шундай дейилган:

كَذَٰلِكَ نَجْزِي السَّالِمِينَ الَّذِينَ إِذْ ذُكِرُوا بِآيَاتِنَا لِيَظَاهَرُوا أَنَّهُمْ سَوَاءٌ أُنذِرُوا أَمْ لَمْ يُنذَرُوا لَا يَسْتَكْبِرُوا

114. Кечанинг икки тарафида ва кечанинг бир бўлагида намозни тўқис адо қил! Албатта, яхшиликлар ёмонликларни кетказди. Бу эса, эсловчиларга эслатмадир. (Ҳуд, 114- оят)

Ибн Масъуд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: У киши айтдилар: “Бир киши Набий алайҳиссаломнинг олдига келди ва: “Эй Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам! Мен боғда бир аёл билан бирга бўлдим. Унга зинодан бошқасини қилдим, яъни, уни ўпдим, қучоқладим. Менга хоҳлаганингизни қилинг”, деб айтди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳеч нарса демадилар. У киши кетди. Умар розияллоҳу анҳу: “Агар ўзини беркитганида, Аллоҳ уни беркитарди”, дедилар. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишига орқасидан қараб турдиларда: “Уни менга қайтариб олиб келинглари”, дедилар. Уни Набий алайҳиссаломга қайтариб олиб келишди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унга юқоридаги оятни ўқиб бердилар. Муъоз ибн Жабал: “Эй Расулуллоҳ! бу унинг ўзигами ёки барча инсонларгами? Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Балки барча инсонларгадир”, дедилар”. ”

Бу оятнинг маъносини қувватлаган ҳолда ҳадиси шарифда шундай дейилган:

